BỘ TƯ PHÁP ----------	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc** ----------
Số: 1215/BTP-PBGDPL *V/v tăng cường quản lý về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước*	*Hà Nội, ngày 15 tháng 04 năm 2016*

Kính gửi: Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương

Để tiếp tục phát huy vai trò của hương ước, quy ước trong quản lý Nhà nước, quản lý xã hội và thực hiện dân chủ ở cơ sở, năm 2015, Bộ Tư pháp đã chỉ đạo, hướng dẫn Sở Tư pháp các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương thực hiện rà soát, đánh giá tình hình xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn[1] để nắm bắt tổng thể thực trạng quản lý, xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước trong cả nước từ khi triển khai Chỉ thị số 24/1998/CT-TTg ngày 19/6/1998 của Thủ tướng Chính phủ về việc xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của làng, bản, thôn, ấp, cụm dân cư (sau đây viết tắt là thôn, làng). Trên cơ sở đó, Bộ Tư pháp đang nghiên cứu, đề xuất Thủ tướng Chính phủ các giải pháp nâng cao hiệu quả công tác xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước, trong đó có xây dựng, hoàn thiện thể chế, chính sách đối với công tác này.

Qua báo cáo của các địa phương và thực tiễn theo dõi công tác quản lý về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước thời gian qua cho thấy, công tác này đã được nhiều địa phương quan tâm triển khai thực hiện. Sau hơn 15 năm triển khai thực hiện Chỉ thị số 24/1998/CT-TTg, đến nay hương ước, quy ước đã được xây dựng, phê duyệt và tổ chức thực hiện tại 87,7% thôn, làng trên cả nước; còn 12,3% thôn, làng chưa có hoặc đang chờ cơ quan có thẩm quyền phê duyệt hương ước, quy ước. Điều đó đã khẳng định rõ vị trí, vai trò và tác dụng của hương ước, quy ước đối với việc quản lý xã hội tại cộng đồng dân cư. Hương ước, quy ước đã góp phần đưa pháp luật, chủ trương, chính sách của Nhà nước đi vào cuộc sống; nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước; gìn giữ, phát huy truyền thống, tập quán tốt đẹp của cộng đồng dân cư ở cơ sở; bài trừ các thủ tục lạc hậu; hình thành giá trị chuẩn mực xã hội phù hợp với truyền thống, bản sắc của địa phương; phát huy và mở rộng dân chủ ở cơ sở.

Tuy nhiên, công tác quản lý về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước hiện nay vẫn còn nhiều tồn tại, hạn chế, cá biệt có nơi còn buông lỏng. Nhiều địa phương chưa quan tâm đúng mức tới công tác quán triệt, tuyên truyền, phổ biến, nâng cao nhận thức của cán bộ, nhân dân về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của hương ước, quy ước trong tự quản cộng đồng thôn, làng. Các quy định của pháp luật về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước còn bất cập, mâu thuẫn, chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn. Một số địa phương chưa chú trọng ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn bảo đảm triển khai đồng bộ, thống nhất công tác xây dựng, quản lý, thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn; việc kiểm tra, sơ kết, rút kinh nghiệm công tác này chưa được thực hiện thường xuyên. Một số nơi xây dựng hương ước, quy ước còn hình thức, chưa thực hiện theo đúng quy định (hình thức của hương ước, quy ước được thỏa thuận bằng miệng; chưa phát huy dân chủ, huy động người dân vào quá trình xây dựng, góp ý kiến); còn coi việc xây dựng hương ước, quy ước để hoàn thành tiêu chí bình xét thi đua, khen thưởng; nhiều hương ước, quy ước có nội dung sơ sài, rập khuôn, sao chép, chưa thể hiện đặc Điểm về kinh tế, văn hóa, xã hội cũng như phong tục tập quán, thuần phong mỹ tục và truyền thống văn hóa riêng của mỗi thôn, làng.

Công tác thẩm định, phê duyệt hương ước, quy ước của một số địa phương còn chậm, chưa bảo đảm chất lượng, có tình trạng thẩm định, phê duyệt không đúng thẩm quyền hoặc bỏ qua khâu này mà thực hiện ngay hương ước, quy ước. Đặc biệt, có hương ước, quy ước còn vi phạm pháp luật, phổ biến nhất là quy định việc xử phạt trái pháp luật. Thời gian gần đây, báo chí đã phản ánh về tình trạng hương ước tại một số địa phương vi phạm quyền con người, quyền công dân, đã tác động tiêu cực, ảnh hưởng xấu đến dư luận xã hội và hiệu quả, hiệu lực quản lý nhà nước bằng pháp luật. Trong khi đó, cơ quan, đơn vị có trách nhiệm chưa chủ động tham mưu, đề xuất việc rà soát, phát hiện, sửa đổi hương ước, quy ước khi xảy ra tình trạng vi phạm, không còn phù hợp hoặc bổ sung những vấn đề, nội dung mới để đảm bảo hương ước, quy ước theo kịp yêu cầu thực tiễn.

Để phát huy hơn nữa vị trí, vai trò của hương ước, quy ước đối với hoạt động tự quản cộng đồng, nâng cao hiệu quả quản lý xã hội tại cơ sở, Bộ Tư pháp trân trọng đề nghị Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương quan tâm chỉ đạo, tập trung triển khai thực hiện một số nội dung sau đây:

1. Trong lúc chờ các Bộ, ngành Trung ương rà soát, nghiên cứu sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện thể chế, chính sách về công tác xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước, căn cứ Điều kiện thực tế, các địa phương cần có giải pháp xử lý phù hợp để triển khai thực hiện công tác này trên địa bàn; tiếp tục quán triệt, tuyên truyền, nâng cao nhận thức và trách nhiệm của các ngành, các cấp về việc xây dựng, duy trì, thực hiện hương ước, quy ước; quan tâm rà soát toàn diện công tác xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn và kịp thời sửa đổi, bổ sung, thay thế những hương ước, quy ước vi phạm pháp luật, trái với đạo đức, truyền thống và thuần phong mỹ tục, bảo đảm tính hợp pháp, hợp hiến, thống nhất, đồng bộ và phát huy vai trò của hương ước, quy ước trong quản lý nhà nước, quản lý xã hội tại cộng đồng dân cư.

2. Tăng cường chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra việc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn; chỉ đạo các cơ quan chuyên môn có liên quan phối hợp, huy động, tạo Điều kiện để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp tham gia giám sát, phổ biến, vận động nhân dân thực hiện hương ước, quy ước gắn với thực hiện dân chủ ở cơ sở, cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư" và xây dựng nông thôn mới.

3. Chỉ đạo cấp huyện chú trọng thẩm định, phê duyệt các bản hương ước, quy ước bảo đảm chất lượng, đúng trình tự, thủ tục và quy định của pháp luật, phù hợp với tinh thần bảo vệ quyền con người, quyền công dân của Hiến pháp năm 2013, Chỉ thị số 24/1998/CT-TTg; huy động sự tham gia của người dân trên địa bàn góp ý dự thảo hương ước, quy ước; quan tâm đến công tác tập huấn, bồi dưỡng nâng cao năng lực chuyên môn, kỹ năng nghiệp vụ cho đội ngũ công chức Tư pháp, công chức của cơ quan có thẩm quyền thẩm định, phê duyệt hương ước, quy ước; bố trí kinh phí phù hợp cho các cơ quan chuyên môn thực hiện tốt nhiệm vụ tham mưu triển khai công tác quản lý về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn.

4. Phát hiện, chấn chỉnh, rút kinh nghiệm, xử lý nghiêm các vi phạm trong xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước, đặc biệt là những hương ước, quy ước có dấu hiệu xâm phạm hoặc hạn chế các quyền con người, quyền công dân; bảo đảm cho hương ước, quy ước phát huy vai trò là công cụ tự quản của cộng đồng dân cư, góp phần hỗ trợ pháp luật trong Điều chỉnh các

mối quan hệ nội bộ của cộng đồng trước yêu cầu thực tiễn hiện nay về quản lý xã hội và thực thi Luật tổ chức chính quyền địa phương.

Nhận được Công văn này, Bộ Tư pháp đề nghị Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chỉ đạo, giao Sở Tư pháp làm đầu mối, phối hợp với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch và Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cùng cấp tham mưu triển khai thực hiện; báo cáo kết quả về Bộ Tư pháp trước ngày 02/12/2016 (được tổng hợp trong Báo cáo kết quả công tác phổ biến, giáo dục pháp luật theo Quyết định số 2285/QĐ-BTP ngày 31/12/2015 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp).

Trong quá trình thực hiện, nếu có vướng mắc hoặc vấn đề mới phát sinh, đề nghị kịp thời phản ánh về Bộ Tư pháp ***(qua Vụ Phổ biến, giáo dục pháp luật - Số điện thoại 04.62739469)*** để được giải đáp, hướng dẫn.

KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG

Phan Chí Hiếu

Nơi nhận:
- Như trên;
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam (để biết và phối hợp);
- Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (để biết và phối hợp);
- Sở Tư pháp các tỉnh, thành phố trực thuộc TW (để thực hiện);
- Cổng Thông tin điện tử Bộ Tư pháp (để đăng tải);
- Lưu: VT, Vụ PBGDPL.

---

1 Công văn số 1306/BTP-PBGDPL ngày 22/4/2015 của Bộ Tư pháp

VBPL - TS24 CORP
www.TS24.com.vn